

Tallinna Tervishoiu Kõrgkool

TÖÖKESKKONNA RISKIANALÜÜS

Objektid: Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilaskodu, Nõmme tee 49

Analüüsi maht: 14 lk

Teostaja: Medihub OÜ, töötervishoiukliinik

Töötervishoiuspetsialistid:
Mirjam Varik, tööpsühholoog
Martin Argus, tööfüsioterapeut

Koostatud: 09/2022

SISUKORD

SISUKORD	2
1. ETTEVÕTTEST	3
2. POSITIIVSED TÄHELEPANEKUD	3
3. SOOVITUSED TÖÖKESKKONNA PARENDAMISEKS	3
4. TÖÖKESKKONNA OHUTEGURITE HINDAMINE	4
4.1 KOKKUVÕTE TÖÖKESKKONNA OHUTEGURITEST	4
4.2 TÖÖKESKKONNA OHUTEGURID	5
5. SEADUSEST TULENEVAD NÕUDED	11
6. RISKIANALÜÜSI METOODIKA	12
LISA 1: TEGEVUSKAVA	

1. ETTEVÕTTEST

Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilaskodu asub aadressil Nõmme tee 49, Tallinn. Üliõpilaskodu eesmärgiks on majutusteenuse pakkumine. Peamine tegevus toimub hoones 8-23. Üliõpilaskodu asub viiel korrusel ning mahutab 160 elanikku. Igal korrusel on lisaks tubadele puhkenurgaga köök, duširuum ja tualetid. Esimesel korrusel on ka pesumasinaruum, juhataja kabinet, majahoidja ruum, laoruum ning töötajate puhkeruum. Töötajaid on 4: üliõpilaskodu juhataja, majahoidja ning 2 puhastusteenindajat.

2. POSITIIVSED TÄHELEPANEKUD

Vaatluse käigus selgus mitmeid positiivseid tähelepanekuid. Paindlikkus tööaja suhtes, puhkepauside võtmise võimalus on vastavalt vajadusele. Töötajad ei ole tajunud ebavõrdset ega ebasobivat kohtlemist. Ülikool organiseerib ka üliõpilaselamu töötajatele koolitusi, mille abil on töötajatel võimalik end arendada. Majasiseselt liigub info probleemideta ning töötajad tunnevad end kaasatuna töö arendamisesse (nt uute vahendite soetamine). Hea töö saab tänu ja tunnustust ning aasta lõpus on töötajatel võimalik saada ka preemiat. Töökeskkonnas on saadaval ohutuks töötamiseks vajalikud juhendid ning kemikaalide ohutuskardid. Töökeskkonnas on tervislikku töötamist propageerivad postriid ja materjalid nähtavatel kohtadel. Vestluste põhjal on töötajad töövahendite ja varustusega rahul. Tagatud on tööriided, tööjalanõud ja isikukaitsevahendid.

3. SOOVITUSED TÖÖKESKKONNA PARENDAMISEKS

Soovitused töökeskkonna parendamiseks on üksikasjalikult välja toodud järgnevas ohutegurite analüüsis.

Igaaastase sisekontrolli käigus või pärast töökeskkonna tingimuste muutumist (nt tegevuskavas sätestatud meetmete rakendamist) on vajalik töökeskkonna korduvhindamine, et kontrollida ohutegurite aktuaalset riskitaset ja rakendatud meetme mõju.

4. TÖÖKESKKONNA OHUTEGURITE HINDAMINE

4.1 KOKKUVÕTE TÖÖKESKKONNA OHUTEGURITEST

Tabel 1. Kokkuvõte töökeskkonna ohuteguritest ja korrigeerimist vajavad tööloigud.

Hinnatavad ohutegurid	Korras	Osaliselt korras	Ei ole korras	Korrigeerimist vajavate tööloikude kirjeldus
1. Esmaabi	X			
2. Õnnetusjuhtumi oht		X		Vähendada puhastusteenindaja koormust treppidel tarvikute kandmisel luues tarvikute hoiustamise võimaluse kõrgematele korrustele.
3. Vibratsioon ja müra	X			
4. Valgustus ja kiirgus	X			
5. Temperatuur ja (sise)kliima	X			
6. Keemilised ohutegurid		X		Silmakahjustuse ohuga kemikaalidega töötades on vajalik kanda nõuetekohaseid kaitseprille
7. Bioloogilised ohutegurid	X			
8. Füsioloogilised ohutegurid	X			
9. Psühhosotsiaalsed ohutegurid		X		Minimeerida ületundide ja tööülesannete täitmist takistavate katkestuste esinemine, negatiivsete kliendiolukordadega kokkupuutuvatele töötajatele vajadusel töötervishoiuasutuses konstruktiivse emotsioonide arutelu võimaldamine.

Märkus: lõpliku riskitasemete määramisel on lähtutud kõige kõrgema riskitaseme ja kõige suurema tervisemõjuga ohutegurist. Kõik ohutegurid koos konkreetse tervisemõju- ja riskiga on üksikasjalikult lahti kirjeldatud järgnevas raportis.

NB! Töökeskkonna riskianalüüsi tegevuskava on lisatud sellele dokumendile eraldi failina “LISA 1”.

4.2 TÖÖKESKKONNA OHUTEGURID

Nõmme tee 49, Tallinn asuvas Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilaskodus töötab 2 puhastusteenindajat, 1 juhataja ja 1 majahoidja.

Puhastusteenindajad:

Koristatav pind on jaotatud mõlema töötaja vahel korruste kaupa, kumbki töötaja vastutab oma ala eest. Tööaeg on 6:00-14:00, esmaspäevast reedeni. Puhkepauside korraldus on vaba, võimalik võtta endale sobival hetkel. Puhkamiseks on ette nähtud eraldi puhkeruum. Tööülesannete hulka kuulub pindade puhastamine, olmeseadmete puhastamine, põrandate puhastamine, WC ja duširuumide puhastamine. Tööülesannete täitmiseks vajalikud vahendid on olemas.

Juhataja:

Juhataja tööaeg on ametlikult E-R 8:00-16:00, tegelikkuses esineb töötamist ka muul ajal erakorraliste ülesannete lahendamisel. Juhataja kabinet asub üliõpilaskodu 1. korrusel. Kabinetis on töötamiseks ergonoomiline arvutitöökoht. Töö on paindlik, tööülesandeid on võimalik täita omale sobivas järjekorras. Töö on hooajaliselt erineva intensiivsusega. Töö sisaldab osaliselt kontoritööd arvutiga ning osaliselt liikuvat tööd jooksvate probleemide lahendamisel, esineb palju suhtlemist üliõpilaskodu elanike, töötajate, TTK personaliosakonna ja teiste osapooltega.

Majahoidja:

Majahoidja tööaeg on enamasti 7:00-13:00, poolte kokkuleppel tuleb ette ka tööaja jaotumist hommikusse ja õhtusse. Peamisteks tööülesanneteks on hoone ümbruse hooldus (sõltub hooajast, nt muru trimmerdamine, lehtede koristus, lume lükkamine, teekatte libedusetõrje), lihtsamad remondi- ja hooldustööd, riigilipu heiskamine. Tööaeg on paindlik, töötajal võimalus ise oma ülesannete järjekorda üsna vabalt valida. Tööülesannete täitmiseks vajalikud vahendid on olemas ning majahoidja ruum koos tarvikutega asub 1. korrusel.

ESMAABI JA ÕNNETUSJUHTUMID			
<p>ESMAABI</p> <p>☒ korras ☐ osaliselt korras ☐ pole korras</p> <p>Esmaabi korraldus: Koolitatud esmaabiandja on üliõpilaskodu juhataja, kelle kabinet asub 1. korrusel. Korrektselt märgistatud esmaabikomplekt asub puhkeruumis. AED aparaat koos esmaabi instruktsioonidega asub fuajees. Esmaabikapi sisu ja AED aparaadi korrasoleku eest vastutab haldusteenus, esmaabiandja õigeaegse koolitamise eest personaliosakond.</p> <p>Soovitused: Esmaabivahendite kapile märkida esmaabiandja kontaktinfo. Töökeskonnas on soovitatav alati vähemalt 2 esmaabiandja olemasolu. Soovitav on koolitada esmaabi andjaks ka teine töötaja, juhaks kui juhataja ei ole võimeline iseendale esmaabi andma.</p>			
ÕNNETUSJUHTUMI OHT	<table> <tr> <td>Riskitase hetkel (olemasolevate abinõudega)</td> <td>Riskitase koos soovitatud abinõudega</td> </tr> </table>	Riskitase hetkel (olemasolevate abinõudega)	Riskitase koos soovitatud abinõudega
Riskitase hetkel (olemasolevate abinõudega)	Riskitase koos soovitatud abinõudega		

korras osaliselt korras pole korras

III
keskmine risk

III
keskmine risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

Suurim oht õnnetusjuhtumiks ilmneb kukumisrisi näol treppidel liikudes ja treppide läheduses töötades. Treppid on käsipuuga, ebastandardised kõrguste vahed on märgistatud kollase-musta ribaga. Puhastusteenindaja tööülesannete täitmiseks on sageli vajalik treppidel liikuda, hoides kummaski käes töövahendeid, mis ei võimalda käsipuu kasutamist ohuolukorra tekkel. Töökeskkonnas ei esine suuri liikuvaid esemeid, raskeid esemeid kõrgustes ei ladustata, elektriseadmed on kaasaegsed. Põletuse oht esineb kuuma vee käsitlemisel ja pliitide puhastamisel. Majahoidja töös esineb libisemisohtu talvel majaümbrust lumest ja jääst puhastades, liivatamisel. Samuti kukumisohu redelilt või muult objektilt väiksemaid remonditöid tehes. Väiksemaid elektritöid tehes võib esineda elektrišoki ohtu. Varasemalt on esinenud tööõnnetusi treppist kukumise tagajärjel. Kontoris ei ole suuri liikuvaid esemeid ega esemete/ainete peale kukumise ohtu. Elektriseadmed on kaasaegsed.

Tervisemõju:

Õnnetusjuhtumid tööl võivad põhjustada erineva raskusastmega traumasid või surma. Tööõnnetuste tagajärjel on häiritud lisaks õnnetusse sattunud töötaja ka kaastöötajate vaimne tervis.

Soovitused:

Kulunud kõrguste vahede märgistuste õigeaegne asendamine. Töövahendite kapp või ruum hoone ülemistel korrustel, vähendamaks töövahendite kandmist treppidel.

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

VIBRATSIOON JA MÜRA

Riskitase hetkel
(olemasolevate abinõudega)

Riskitase koos soovitatud
abinõudega

korras osaliselt korras pole korras

I
tähtsusetu risk

I
tähtsusetu risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

Töökeskkonnas ja töövahendite käsitlemisel ei esine olulisel määral vibratsiooni. Töökeskkonnas ei esine tervist kahjustavat müra (üle 85 dB). Müra võib esineda lühiajaliselt tolmuimeja või madratsipuhastusmasinaga töötamisel, maksimaalselt järjest 1 tund.

Tervisemõju:

Oht tervisele on ebatõenäoline ning võimaliku tervisekahjustuse tagajärjed tagasihoidlikud.

Soovitused:

Lisameetmete rakendamine ei ole vajalik.

VALGUSTUS JA KIIRGUS

Riskitase hetkel
(olemasolevate abinõudega)

Riskitase koos soovitatud
abinõudega

korras osaliselt korras pole korras

I
tähtsusetu risk

I
tähtsusetu risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

Töökeskkonna valgustus on visuaalsel hindamisel normis, üldvalgustus on kaasaegne. Töötajatel valgustuse osas kaebuseid ei ole. Valgustusega on probleeme üksikutes veel renoveerimata tubades pimedal aastaajal, kuid töötaja viibib neis aastas üksikutel kordadel. Renoveerimata tubades kaasajastatakse valgustust jooksvalt. Kontori valgustus on visuaalsel hindamisel ning töötaja intervjuule toetudes piisav. Ruumidel on loomulikku valgust võimaldavad aknad, võimalus on kasutada vajadusel lisavalgustit. Tervisele ohtlikud kiirgusallikad puuduvad.

Tervisemõju:

Oht tervisele on ebatõenäoline ning võimaliku tervisekahjustuse tagajärjed tagasihoidlikud.

Soovitused:

Soovitame jätkata valgustuse kaasajastamisega renoveerimata tubades.

TEMPERATUUR JA (SISE-)KLIIMA

korras osaliselt korras pole korras

Riskitase hetkel
(olemasolevate abinõudega)

Riskitase koos soovitatud
abinõudega

I
tähtsusetu risk

I
tähtsusetu risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

Hoones on kasutusel keskküte, radiaatoreid on võimalik reguleerida, aknaid on võimalik avada. Ventilatsiooni hooldatakse regulaarselt, õhuniiskus on normis. Töötajaid intervjuerides selgus, et töötajad on hoone sisekliimaga rahul. Õhutemperatuur jääb soovitusliku 20–25 °C piiresse.

Tervisemõju:

Oht tervisele on ebatõenäoline ning võimaliku tervisekahjustuse tagajärjed tagasihoidlikud.

Soovitused:

Lisameetmete rakendamine ei ole vajalik.

KEEMILISED OHUTEGURID**KEEMILISED OHUTEUGRID**

korras osaliselt korras pole korras

Riskitase hetkel
(olemasolevate abinõudega)

Riskitase koos soovitatud
abinõudega

III
keskmine risk

II
minimaalne risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

Puhastusteenindaja töös põhiliselt rakendatavad kemikaalid on: KIEHL AvenisFoam, KIEHL XonForte, KIEHL Econa-Konzentrat balance, KIEHL Duocit-eco balance, KIEHL SanEco-Konzentrat, KiiltoClean Serto Green Pyykinpesuneste. Lisaks kasutatakse alkoholipõhiseid käte- ja pindade desinfitseerimisvahendeid. Kemikaalide ohutuskardid on olemas töötajate puhkeruumis, nähtavatel kohtadel, töötajatel on võimalik nendega igal ajal tutvuda. Suurema terviseriskiga kemikaalid on KIEHL Xon forte ja KIEHL SanEco-Konzentrat. Kummagi kemikaaliga töötamise puhul on tarvilik kanda kaitsekindaid ning kaitseprille. Samuti vaiba- ja madratsipuhastusaine Carpex Profi on ärritav kemikaal ning tarvilik kanda kaitsekindaid ja näokaitset (mask+kaitseprillid) Ülejäänud kemikaalidega töötamisel piisab kaitsekinnastest. Töötajatel on kaitsekindaid võimalik kasutada, kaitseprillid hetkel puuduvad. Kemikaalid on korrektsetes pudelites ning hoiustatud toatemperatuuril. Esmaabikapis on olemas silmaloputusvahend.

Juhataja ametiülesanded ei eelda tööd kemikaalidega. Kokkupuude võib olla alkoholipõhise käte desinfitseerimisvahendiga ja muu kodukeemiaga. Juhataja on kokku puutunud koristuskeemiaga abistades madratsipuhastusel.

Majahoidja töös võib esineda kokkupuudet lihtsama ehituskeemiaga (pahtlid, segud, värvid). Kokkupuude on lühiajaline ja ebaregulaarne.

Tervisemõju:

KIEHL Xon forte on omadustelt sööbiv kemikaal ning võib põhjustada rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi. KIEHL SanEco-Konzentrat on omadustelt ärritav kemikaal ning võib põhjustada nahaärritust ja raskeid silmakahjustusi. Teised kemikaalid on ärritava iseloomuga ning võivad silma sattudes põhjustada silmade ärritust.

Soovitused:

Vajalik hankida kaitseprillid tõsisema terviseriskiga kemikaalidega töötamiseks.

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

korras osaliselt korras pole korras

Riskitase hetkel
(olemasolevate abinõudega)

II
minimaalne risk

Riskitase koos soovitatud
abinõudega

II
minimaalne risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

Töötades on võimalik nakatuda viirushaigustesse, näiteks SARS-CoV-2 või gripiviirustesse. Üldiselt lähedane ja pikaajaline kokkupuude teiste töötajate ja üliõpilaskodu elanikega puudub. Hoone välisüks on suletud ja ligipääs võõrastel puudub. Nakatunud elanike jaoks on kontaktide vältimiseks ette nähtud isoleeritud tuba eraldi WC-ga. Isolatsioonireeglite järgimises võib elanike poolt esineda puudujääke. Käte desinfitseerimisvahendid on nähtavatel kohtadel, infomaterjalid ohutu distantsi hoidmiseks, käte pesemiseks ja muude viirushaigustesse haigestumise ennetusmeetmete kohta on nähtavatel kohtadel. Jälgitakse Terviseameti juhiseid olenevalt nakkustasemest. Duširuumides võib esineda hallitust, kuid hea ventilatsiooni ja hoolika puhastamise korral pigem harva.

Tervisemõju:

SARS-CoV-2 võib levida ka väga kerge sümptomitega/ilma sümptomiteta inimesega kokkupuutel. Viirus levib aerosoolina. Viiruse tervisemõju on ettearvatu, ulatudes kergetest sümptomitest raskete kopsukahjustusteni. Gripiviirused levivad aevastamisel, köhimisel, piisknakkusena. Samuti võivad gripiviirused levida kontaktpindade kaudu. Gripi sümptomiteks on palavik, kuiv köha ja/või nohu, väsimus ja nõrkus, lihas- ja liigesvalu. Tüsistustena võivad esineda kopsupõletik, krooniliste pulmonoloogiliste ja kardioloogiliste haiguste ägenemine.

Soovitused:

Regulaarne kätepesu. Gripihooaja teadvustamine, hooajaliselt suurendatavad hügieeni- ja hajutatusnõuded, samuti suurema nakkusohutusega hooajal maski kandmine ühiskasutatavates ruumides. Vaktsineerimine.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

korras osaliselt korras pole korras

Riskitase hetkel
(olemasolevate abinõudega)

II
minimaalne risk

Riskitase koos soovitatud
abinõudega

II
minimaalne risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

Puhastusteenindaja töö puhul on tegemist keskmise raskusega füüsilise tööga, mida seostatakse käimise ja kergemate raskuste (kuni 10kg) käsitsi teisaldamisega, energiakuluga kuni 840 kJ/h. Tööülesanneteks on põhiliselt pindade puhastamine, põrandate puhastamine ja muud tegevused, mida tehakse valdavalt

seistes ja/või liikudes. Üle 10 kg esemete käsitsi teisaldamist töötajate sõnul üldiselt ette ei tule, selleks tellitakse vastav teenus väljastpoolt. Esineb töövahendite (alla 10 kg) kandmist treppidel. Olulisemad füsioloogilised ohutegurid on füüsilise töö raskus (seisev/liikuv töö), korduvad liigutused ning sundasendid ja ebaloomulikud asendid. Pea tasapinnast kõrgemal sirutatud kätega töötamist töötajate sõnul ette ei tule, vajadusel saab kasutada pikendatava varrega töövahendeid. Töötajaid intervjuerides selgus, et maksimaalselt töötatakse järjest ilma pausita 1,5 tundi. Puhkepause on võimalik võtta vastavalt vajadusele. Pause sisustatakse enamasti istuvas asendis puhkamisega. Töötempot on võimalik ise muuta. Töövahendid on kerged, töötajate sõnul sobivad, ergonoomilised ja mugavad. Töökohal on töötamiseks üldiselt piisavalt ruumi, üksikud kitsamad kohad eeldavad lühiajaliselt ebaloomulikus asendis viibimist. Töötajaid on juhendatud ergonoomilistest töövõtetest. Töökeskkonnas on nähtavatel kohtadel näidised seisva töö korral sobivatest harjutustest.

Juhataja töö on valdavalt füüsiliselt kerge, kategooria I. Ligikaudu pool tööajast on kontoritöö arvutiga, muul ajal esineb liikumist, inimestega suhtlemist, muid jooksvaid tegevusi. Arvutiga töö maht on hooajaliselt erinev. Töökorraldus võimaldab teha liikumispause ja puhkepause omale sobival ajal. Arvutitöökoht on mugav, intervjuu käigus puudujääke ei selgu. Kasutusel on eraldi reguleeritava kõrgusega kuvar, klaviatuur, hiir. Ruumi on piisavalt, jalgade sirutamise võimalus on olemas. Töötool on mugav ning töötajale sobilik. Aegajalt on esinenud kontoritööle iseloomulikke kaebusi, näiteks kaela-õlavöötme pingetunne. Hooajaliselt võib esineda kiiresti töötamist. Kodukontoris töötamist üldiselt ei esine.

Majahoidja töö on keskmise raskusega füüsiline töö, mis sisaldab kõndimist, kergemate raskuste käsitsi teisaldamist, tööd tööriistadega, ajutisi ebaloomulikke asendeid, energiakulu kuni 840 kJ/h. Tööülesanneteks on välisterritooriumi korrastamine, lumest, jääst, lehtedest puhastamine. Kergemad remonditööd sise- ja väliskeskkonnas. Töö on hajutatud kahele sessioonile päevas hommikul ja pärastlõunal.

Tervisemõju:

Füüsiliselt koormava tööga võib kaasneda väsimustunne seljas ja jäsemetes. Füüsiline ülekoormus on riskitegur südame-veresoonekonna ning luu- ja lihaskonna haiguste tekkeks. Korduvate liigutustega töötamine ilma regulaarsete puhkepausideta suurendab erinevate kutsehaiguste riski, näiteks:

- 1) lihaste ja kõõluste kinnituskohade haigused füüsilise ülekoormuse tagajärjel
- 2) karpaalkanali sündroom
- 3) käte ja randmete osteoartikulaarsed haigused, mis on põhjustatud füüsilisest ülekoormusest ja kohtvibratsioonist

Ebamugavate sundasendite tõttu on suurenenud risk ebamugavustundeks ja valuks jäsemetes ja seljas. Kitsad töötingimused ja takistused töökohal suurendavad tõenäosust, et töötaja kasutab ebaergonoomilisi töövõtteid või leiab aset tööõnnetus.

Soovitused:

Töötajate regulaarne juhendamine ja koolitamine ergonoomiliste töövõtete, puhkepauside regulaarsuse olulisuse ning lõdvestusharjutuste osas. Teadmiste värskendamise soovitatav sagedus on kord 2-3 aasta tagant. Kontoritöö puhul ka kiiremal hooajal on tarvilik meeles pidada liikumis- ja lõdvestuspauside olulisust. Soovitatav samas asendis ilma pausita järjest töötada mitte üle 1 tunni.

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID

PSÜHHOSOTSIAALSED OHUTEGURID	Riskitase hetkel (olemasolevate abinõudega)	Riskitase koos soovitatud abinõudega
☐ korras ☒ osaliselt korras ☐ pole korras	II minimaalne risk	I tähtsusetu risk

Ohuteguri kirjeldus ja kasutusel olevad meetmed:

- ✓ Töö maht ja tempo on küll hooajaliselt muutuvad (mai-sept intensiivsem periood), kuid enamasti

ei pea tööd tehes kiirustama ning tööd saab teha kvaliteetselt. Pause on võimalik võtta vastavalt vajadusele ja jooksvalt, kuid mõnel juhul seda võimalust kasutada.

- ✓ Juhataja töös on palju vaheldusrikkust, võimalik tegeleda erinevate ülesannetega roteeruvalt. Töötajad hindavad ka stabiilsust, mida töökoht pakub.
- ✓ Töötajad tunnevad, et saavad töö eest piisavalt tagasisidet ja hästi tehtud töö eest tänu ja preemiaid. Varasemalt olnud ka ühisüritusi, kuid nende korraldamist on viimastel aastatel piiranud COVIDipuhangud.
- ✓ Töökeskkonnas ei ole täheldatud diskrimineerimist ega muud sobimatut kohtlemist.
- ✓ Töötajatele on selged nende tegevuse ja ülesannete eesmärgid.
- ✓ Tööks vajalik info liigub majasiseselt probleemideta.
- ✓ Võimalik on töö käigus mõningal määral rakendada oskusteavet, töötajatel on võimalik võtta osa erinevatest koolitustest (ka tööd otseselt mitte puudutavatel teemadel), mille organiseerib TTK.
- ✓ Juhtimine on selge ja sihipärane ning tööülesannete tutvustamine toimib.
- ✓ Muudatusi toimub pigem harva ning majasiseselt on töötajad kaasatud töö arendamisse.
- ✓ Akuutset vägivalda- või tööõnnetusohu töökeskkonnas ei tajuta.

Juhataja töö sõltub suuresti elanike ajakavast (ligipääsu võimaldamine võtme kadumise korral jms), seega esineb ületunnitööd ja töövälisel ajal tööasjadega tegelemist.

Töö tegemisel võib tulla ette takistusi/katkestusi, mis raskendavad käsilolevale ülesandele keskendumist nt juhataja ametikohal olulise dokumentatsiooni ettevalmistamisel. Kiiremal perioodil võib ka ülesandeid jääda seetõttu poolikuks.

Esineb aeg-ajalt negatiivseid kliendiolukordi (ühiselamu elanikega), juhatajal on enamasti lepitaja roll.

Tervisemõju: Psühhosotsiaalsed ohutegurid võivad põhjustada töötajas näiteks tööstressi ja suurendada ärevuse, depressiooni ja läbipõlemise riski. Lisaks võib suur psühhosotsiaalne koormus juba väljakujunenud psüühika- ja käitumishäirega inimeste töövõimet veelgi vähendada.

Soovitused:

- Võimalike riskide maandamiseks võiks minimeerida ületunnitööd, kehtestades selged töö-elu piirid.
- Võiks minimeerida katkestuste esinemise tõenäosuse, eriti pingsamat keskendumist vajavate ülesannete korral.
- Keeruliste kliendiolukordadega kokkupuutuvatel töötajatel võiks olla võimalus seesuguste situatsioonidega kaasnevaid negatiivseid tundeid konstruktiivselt arutada ka töötervishoiuasutuses.

5. SEADUSEST TULENEVAD NÕUDED

“Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse” (edaspidi TTOS) § 13 lg 1 p-dest 3 ja 14 tulenevalt on tööandja kohustatud läbi viima töökeskkonna riskianalüüsi. TTOS § 13⁴ lg 1 kohaselt selgitab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi koostamisel välja:

1. töökeskkonna ohutegurid,
2. mõõdab vajaduse korral töökeskkonna ohutegurite parameetrid,
3. hindab riske töötaja tervisele ja ohutusele, arvestades TTOS § 13 lg-st 3 tulenevalt töötajate ealisi, soolisi ja tervisest tulenevaid iseärasusi, sealhulgas erisike TTOS §-des 10 ja 10¹ nimetatud töötajatele, ning töökohtade ja töövahendite kasutamise ja töökorraldusega seotud riske.

TTOS § 5 lg 2 kohaselt on töötajal õigus saada tööandjalt teavet:

1. töökeskkonna ohuteguritest;
2. töökeskkonna riskianalüüsi tulemustest;
3. tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavatest abinõudest;
4. tervisekontrolli tulemustest;
5. tööinspeksiooni ettekirjutusest tööandjale.

Riskianalüüs peab TTOS § 13 lg 2 p 1-st tulenevalt sisaldama tegevuskava, milles nähakse ette kõikidel ettevõtte tegevusaladel ja juhtimistasanditel rakendatavad abinõud töötajate terviseriski vältimiseks ja vähendamiseks, samuti abinõude rakendamise ajakava ja rakendajad.

Mõiste „ohutegur“ tähendab millegi (nt töövahend, tööviis) loomupärast kahjustava potentsiaaliga omadust või võimet. TTOS § 3 lg 2 kohaselt ei või töökeskkonnas toimivad füüsikalised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühhosotsiaalsed tegurid ohustada töötaja ega muu töökeskkonnas viibiva isiku elu ega tervist.

TTOS § 6 lg-st 1 tulenevalt on füüsikalisteks ohuteguriteks:

1. müra, vibratsioon, ioniseeriv kiirgus, mitteioniseeriv kiirgus (ultraviolettkiirgus, laserkiirgus, infrapunakiirgus) ja elektromagnetväli;
2. õhu liikumise kiirus, õhutemperatuur ja -niiskus, kõrge või madal õhurõhk;
3. masinate ja seadmete liikuvad või teravad osad, valgustuse puudused, kukkumis-, elektrilöögi- ja plahvatusoht ning muud samalaadsed tegurid.

TTOS § 7 lg 1 kohaselt on keemilised ohutegurid ettevõttes käideldavad ohtlikud kemikaalid ja neid sisaldavad materjalid.

TTOS § 8 lg-st 1 tulenevalt on bioloogilisteks ohuteguriteks mikroorganismid (bakterid, viirused, seened jm), sealhulgas geneetiliselt muundatud mikroorganismid, rakukultuurid ja inimese endoparasiidid ning muud bioloogiliselt aktiivsed ained, mis võivad põhjustada nakkushaigust, allergiat või mürgistust.

TTOS § 9 lg 1 kohaselt on füsioloogilised ohutegurid füüsilise töö raskus, sama tüüpi liigutuste kordumine ja üleväsimust põhjustavad sundasendid ja -liigutused töös ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul põhjustada tervisekahjustusi.

TTOS § 9¹ lg-st 1 tulenevalt on psühhosotsiaalseteks ohuteguriteks õnnetus- või vägivallaohuga töö, ebavõrdne kohtlemine, kiusamine ja ahistamine tööl, töötaja võimetele mittevastav töö, pikaajaline

töötamine üksinda ja monotoonne töö ning muud juhtimise, töökorralduse ja töökeskkonnaga seotud tegurid, mis võivad mõjutada töötaja vaimset või füüsilist tervist, sealhulgas põhjustada tööstressi.

6. RISKIANALÜÜSI METOODIKA

14.09.2022 külastasid Medihubi töötervishoiuspetsialistid Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilaselamut. Riskianalüüsi koostamiseks koguti infot töökeskkonna kohta järgmiselt:

1. Vestlus juhtkonna, töötajate esindaja ja töötervishoiu spetsialistide vahel;
2. Töökeskkonna vaatlus;
3. Individuaalsed vestlused töötajatega.

Riskianalüüs koostati kooskõlas Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu kehtivate õigusaktide ning valdkonda kureerivate organisatsioonide (ILO, EU-OSHA) soovitustega. Riskianalüüsi käigus kaardistati töölaadist ja töökeskkonnast tulenevaid ohutegureid ning nendega seonduvaid terviseriske.

Mõiste „ohutegur“ tähendab millegi (nt. töövahend, tööviis) loomupärast kahjustava potentsiaaliga omadust või võimet. Mõiste „risk“ tähendab ohuolukorras võimaliku vigastuse või tervisekahjustuse tõenäosuse ja raskusastme kombinatsiooni.

Töökeskkonna ohutegurite kirjeldamiseks ja terviseriski hindamiseks kasutati töö integreeritud kogukoormuse hindamismeetodit ehk TIKKA (Työn Integroitu Kokonais Kuormituksen Arviointimenetelmä). Töökoormuse hindamise eesmärk on määratleda tööst ja töökeskkonnast tulenevad tegurid, mis võivad põhjustada füüsilise ja vaimse tervise haigusi, õnnetusi, kutsehaigusi ja muid probleeme. TIKKA on välja töötatud Soome Töötervishoiu Instituudi (Työterveyslaitos) interdistsiplinaarse ekspertgrupi poolt. Tegemist on tööülesannet või töötervikut hindava meetodiga, mis võimaldab määratleda töö, kollektiivi ja töökeskkonna tegureid, mis võivad põhjustada töötajatele füüsilisi ja vaimseid terviseprobleeme, õnnetusi, kutsehaigusi või muid kahjustusi.

Ohuteguri riskiastme määramiseks kasutati vastavalt EU-OSHA soovitustele 3x3 riskimaatriksit (vt. Tabelid 1-3), mis ühendab ohuteguri tervise mõju ja selle esinemise tõenäosuse. Sellisel moel on võimalik määrata igale ohutegurile vastav riskitase (I-V) ja võrrelda omavahel erinevaid riske.

Riskianalüüs on koostatud kaheastmeliselt. See tähendab seda, et ohutegurite esinemisel on esiteks hinnatud nende hetkelist riskitaset rakendatud abinõudega ja teiseks riskitaset koos soovituslike täiendavate abinõudega (potentsiaalne parendus). Kaheastmeline hindamine võimaldab tööandjal saada selgema ülevaate töökeskkonna terviseriskidest ja abinõude tõhususest ohutegurite tõrjumisel. Sõltuvalt ohuteguri riskitasemest ja olemusest on esitatud soovitusel ja võimalikud meetmed riskitaseme vähendamiseks.

Füüsikaliste, keemiliste ja bioloogiliste ohutegurite terviseriski hindamisel lähtuti piirnormidest ja nõuetest, mis on kirjeldatud TTOS alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrustes:

- „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded müra mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna müra ja kiirguse mõõtmise kord“;

- „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded vibratsioonist mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna vibratsiooni piirnormid ja vibratsiooni mõõtmise kord”;
- „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded”;
- „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid”;
- „Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded”;
- „Raskuste käsitsi teisaldamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded”;
- „Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded”.

Lähtudes TTOS-st hinnati füsioloogiliste ohutegurite puhul:

- Füüsilise töö raskust;
- Sama tüüpi liigutuste kordumist;
- Üleväsimust põhjustavaid sundasendid ja -liigutusi;
- Muid samalaadseid tegureid, mis võivad aja jooksul viia tervisekahjustuseni.

Lähtudes TTOS-st hinnati psühhosotsiaalsete ohutegurite puhul:

- Töö monotoonsust;
- Töö vastavust töötaja võimetele;
- Töökorraldust ja pikaajalist üksinda töötamist;
- Muid samalaadseid tegureid, mis võivad aja jooksul põhjustada muutusi töötaja psüühilises seisundis.

Tabel 2. 3x3 maatriksi ohutegurite terviseriski hindamiseks.

Tagajärjed	Minimaalsed	Kahjulikud	Rasked
Kokkupuute tõenäosus	Ebamugavustunne, mõne tunniga kiiresti mööduvad valu ja väsimus Väsimine ja frustratsioon, juhuslikud haiguspäevad	Pikalt kestvaid (päevi, nädalaid) ja tõsiseid sümptome (valu, väsimus, funktsioonihäire) või haigestumist põhjustavad tagajärjed Vähenenud keskendumis- ja tegevusvõime, abituse ja rahunemise tunne, korduvad haiguspäevad.	Kroonilisi (mitu kuud) ja tõsiseid sümptome ja haigusi või pikaajalist töövõimetust põhjustavad tagajärjed Lootusetuse tunne, depressioon, pidevad haiguspäevad
Ebatõenäoline Ohu- ja koormusolukorrad on juhuslikud, esinevad harva või lühikest aega korraga.	I Tähtsusetu risk tegevused ja sekkumine (meetmed) ei ole vajalikud	II Minimaalne risk Jälgimine	III Keskmise raskusega risk Tegevused ja sekkumine on vajalikud
Võimalik Ohu- ja koormusolukordi esineb korduvalt või igapäevaselt.	II Minimaalne risk Jälgimine	III Keskmise raskusega risk Tegevused ja sekkumine (meetmed) on vajalikud	IV Suur risk Tegevused ja sekkumine on vältimatud.
Tõenäoline Ohu- ja koormusolukorrad on töö tavapäraseks osaks, koormus on pidev.	III Keskmise raskusega risk Tegevused ja sekkumine on vajalikud.	IV Suur risk Tegevused ja sekkumine on vältimatud.	V Talumatu risk Tegevusi ja sekkumist (meetmeid) tuleb rakendada viivitamatult.

Tabel 4. Riskitasemete ja vajalike abinõude kirjeldused.

Tähtsusetu risk (I tase)	Oht tervisele on ebatõenäoline ning võimaliku tervisekahjustuse tagajärjed tagasihoidlikud; erilisi abinõusid ei vajata.
Minimaalne (II tase)	Tagasihoidliku tervisehäire mõõdukas tõenäosus või mõõduka tervisehäire väike tõenäosus. Vastuvõetav risk ei nõua üldjuhul lisaabinõude rakendamist, kuid ka nende puhul on oluline pidev ohutusabinõude teadmised ja täitmine ning töökooha üldine korrashoid, samuti tuleb need arvesse võtta ettevõtte tervishoiu ja tööohutuse tegevuskava koostamisel.
Keskmine risk (III tase)	Tervisehäire tekkimise tõenäosus võib ulatuda väikesest kuni suureni, tagajärje raskusaste vastavalt tõsisest tagasihoidlikuni. Sellises olukorras tuleb vastavad abinõud rakendada peatselt (3-6 kuu jooksul) pärast riski hindamist.
Suur risk (IV tase)	Tervisekahjustuse tõenäosus on kas mõõdukas või suur, tagajärje raskus samas kas tõsine või mõõdukas. Taolised ohud nõuavad kiiret abinõude rakendamist (soovitavalt juba 1-3 kuu jooksul pärast riskihindamist).
Talumatu risk (V tase)	Oht tervisele on nii suur, et töid ei tohi jätkata ega alustada enne, kui riski on vähendatud. Kui vähendamiseks vajalikke abinõusid ei saa rakendada vahendite puudumise tõttu, on töö ohualas keelatud.